

## پنجشنبه، بیست و سوم مهرماه ۱۳۷۷ گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر صدای آمریکا

**گزارشگر:** جناب آقای فروهر، همان طور که اطلاع دارید، تعدادی از گروه‌های سیاسی و احزاب در ایران، از جمله حزب ملت ایران، به دنبال اعلامیه‌های قبلی خودشان باز هم مشترکاً اعلامیه‌ای به تاریخ دیروز، دوشنبه، بیستم مهرماه، منتشر کردند و، با تحریم انتخابات مجلس خبرگان، خودداری مردم از شرکت در انتخابات خبرگان رهبری را یک وظیفه‌ی ملی مردم دانستند. ممکن است علل این تحریم را بیان فرمایید؟

**داریوش فروهر:** ببینید، در برخورد با انتخاب خبرگان رهبری، که رهبر یا ولی‌امر را برمی‌گزیند، دو راه جداگانه هست. یک راه، که به‌کل این شکل انتخاب را، وظیفه‌ای را که برعهده‌ی برگزیدگان هست نمی‌پذیرد و دگرگونی ریشه‌دار را خواستار هست؛ به طور ساده‌تر، بازنگری در قانون اساسی را می‌خواهد و چارچوب این قانون اساسی، به‌ویژه فصلی که از رهبری صحبت می‌کند و در نتیجه مجلس خبرگانی که باید این رهبری را برگزیند، قبول ندارد. گروه دوم به ساختار سیاسی کشور و قانون اساسی جمهوری اسلامی چندان ایرادی ندارند؛ ولی به این شکل گزینش و این نوع نظارت استصوابی شورای نگهبان معترض هستند. کسانی که به‌طور کلی نه نهاد رهبری مورد پذیرششان است و نه کسانی که به عنوان خیره آن نهاد را برگزینند خواستار کناره‌جویی از انتخابات خبرگان رهبری شدند و، همان طور که گفتید، از قبل این کار صورت گرفته. دیروز هم یک نمونه‌اش بوده که شخصیت‌هایی، چهره‌های سرشناسی، مانند مهندس عباس امیرانتظام، پیش از رفتن به زندان انتخابات را تحریم کرد.

**گزارشگر:** جناب آقای فروهر، شما به نحوی انجام انتخابات اعتراض دارید یا اینکه اصولاً چنین مجلسی را قبول ندارید و خلاف اصول دموکراسی می‌دانید؟

**داریوش فروهر:** همان طور که گفتم، حزب ملت ایران و چند حزب دیگر، که در اتحاد حزبها و نیروهای ملی هستند، و چهره‌های سرشناسی همچون عباس امیرانتظام کل این مجلس را قبول ندارند و، به‌طور کلی، نسبت به نهاد رهبری در قانون اساسی ایراد دارند.

**گزارشگر:** ایرادشان بر چه اساسی است و بر چه مسئله‌ای ایراد می‌گیرند؟

**داریوش فروهر:** به‌طور کلی اینکه قیموار عمل می‌شود برای ملت بزرگ و رشید ایران و نباید که سرنوشت ملی به دست فردی سپرده شود.

**گزارشگر:** آیت‌الله سیدجلال طاهری، امام جمعه‌ی اصفهان، هم گویا نتیجه‌ی بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات خبرگان رهبری را ضایعه‌ای تأسف‌آور بیان کرده است. ممکن است در این مورد بفرمایید؟

**داریوش فروهر:** ایشان در نامه‌ای به شورای نگهبان، چند روز پیش از اعلام این فهرست، نوشتند که، اگر نگویم فاجعه، می‌توانم بگویم ضایعه‌ی اسفباری رخ داده است و خواستار شدند که در چند روز آینده شورای نگهبان تغییر روش بدهد. چون این تغییر روش نشد، فردای روز اعلام نام داوطلبان پذیرفته‌شده، ایشان انصراف خودشان را، با اینکه دو دوره عضو مجلس خبرگان بوده‌اند و در جایگاه امام جمعه هستند، به فرماندار اعلام کردند که به دنبال ایشان، آیت‌الله دیگری، آیت‌الله فاضل هرنندی، روز بعدش استعفای خودش را به فرمانداری اصفهان داد؛ و این جور که در روزنامه‌ها بود، موضوع آن قدر شور بود که امروز آقای صادق خلخالی هم انصراف خودشان را به

فرمانداری تهران اطلاع دادند.

**گزارشگر:** علت دقیق مخالفت این آقایان روحانیون چه بوده؟

**داریوش فروهر:** اینها بیشتر به شکل تشخیص صلاحیت از سوی شورای نگهبان و یکسوی‌نگری شورای نگهبان و جناح‌بازی‌ای که پدید آمده است اعتراض کرده‌اند و کنارگیری کردند.

**گزارشگر:** آقای علی‌اکبر هاشمی رفسنجانی گویا گفته‌اند که همه‌ی مخالفت‌ها خالصانه نیست، بلکه مسائل دنیوی و بانندی و منافع سیاسی هم عامل آن‌ها بوده. در این مورد چه می‌فرمایید؟

**داریوش فروهر:** ایشان از این حرف‌های دوپهلوی پیوسته در کارهایشان هست و از این شاخ به آن شاخ پریدن‌ها هنر ایشان بوده از آغاز انقلاب؛ و خوب، اثر هم روی گروهی که در همه‌ی کارهای دوران رئیس‌جمهوری ایشان سهم داشته‌اند می‌گذارد.

**گزارشگر:** جناب آقای فروهر، آیا در بین لیست کسانی که دارای واجد شرایط و صلاحیت بوده‌اند خانم‌ها هم دیده می‌شوند؟

**داریوش فروهر:** به هیچ وجه. از ۳۹۴ تن، که نامزد بودند، ۹ تن آن‌ها خانم بودند. همه‌ی خانم‌ها رد شدند. یک تن را در آن آزمون - برگزاری آزمون اجتهاد کرده‌اند - در آن آزمون دعوت کردند که رد شده. به‌طورکلی، تنها ۱۶۷ تن را صلاحیتشان را قبول کردند که بعضی از آن‌ها آن آزمون را هم گذرانده‌اند؛ در حالی که برای ۸۶ حوزه حداقل ۱۷۲ نامزد باید وجود داشته باشد که دو برابر هر حوزه‌ای باشد، در صورتی که از این حساب ۵ تن کم دارند؛ به جای ۱۷۲ نفر، ۱۶۷ نفر پذیرفته شده‌اند؛ و این سبب شده که در سه حوزه بزرگ، یک جایی که مرکز اجتهاد است، حوزه قم، و بوشهر و حوزه استان مرکزی، اراک، تنها یک نامزد داشته باشند؛ یعنی یک سبقت‌گیری تکنفره انجام می‌شود و انتخابات نمی‌شود به آن گفت. به همین دلیل، شورای نگهبان اعلامیه داد و امکان تغییر حوزه انتخابی را پیش کشید که کسانی که صلاحیتشان برای حوزه‌های دیگر پذیرفته شده می‌توانند حوزه انتخابی‌شان را عوض کنند و از یکی از این سه حوزه هم خودشان را نامزد کنند.